

TÄHEKE

NR. 2 1973

23. VEEBRUAR —
MEIE ARMEE
SÜNNIPÄEV

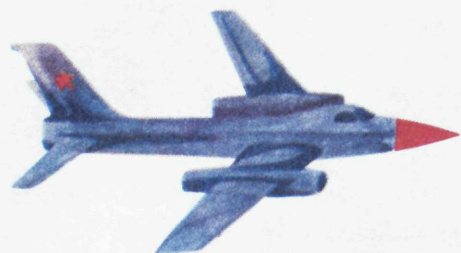
Sõjajalendurid

KUI SÕJALENDUR TÄNAVAL VASTU TULEB, TUNNET SA TA KOHE ÄRA. TEMA SINELI LÖKMED JA MÜTSI RANT ON JU TAEVASSINISED. PAGUNITEL JA LÖKMETEL PAISTAVAD LINNUTIIBU MEENUTAVAD MÄRGID.

LENNUKIS ISTUVAL SÕJALENDURIL ON HOOPIS TEIST MOODI RIIDED SELJAS. ÜLIKOND ON TÕMBELUKKUDE JA KUMMINÕURIDEGA, SÄARSAAPAD PAKSUD JA SOOJAD. LENDURI PEAD KAITSEB TUGEY KIIVER, NÄGU KATAB HAPNIKUMASK. NIIMOODI EI KARDA LENDUR LENNUKI TOHUTUT KIIRUST EGA SEDA, ET KÕRGEL, PEALPOOL PILVI, ON KÜLM JA SEAL ON HINGAMISEKS VÄGA VÄHE ÕHKU.

SÕJALENDURIKS VÕIVAD SAADA AINULT TERVED JA TUGEVAD POISID. NAD PEAVAD OLEMA MEHISED JA ALATI VALMIS KAITSMA OMA KODUMAAD. JA MUIDUGI PEAVAD NAD HÄSTI ÕPPIMA. SIIS EI OLE RASKE LENNUKOOLIS EGA OLE LIIGA KEERUKAS ÜKSKI LENNUK. MILLISED ON MEIE SÕJALENNUKID! NEID NÄED KÕRVAL ASUVAL LEHEKÜLJEL.

ANTS KÖNNAPUU

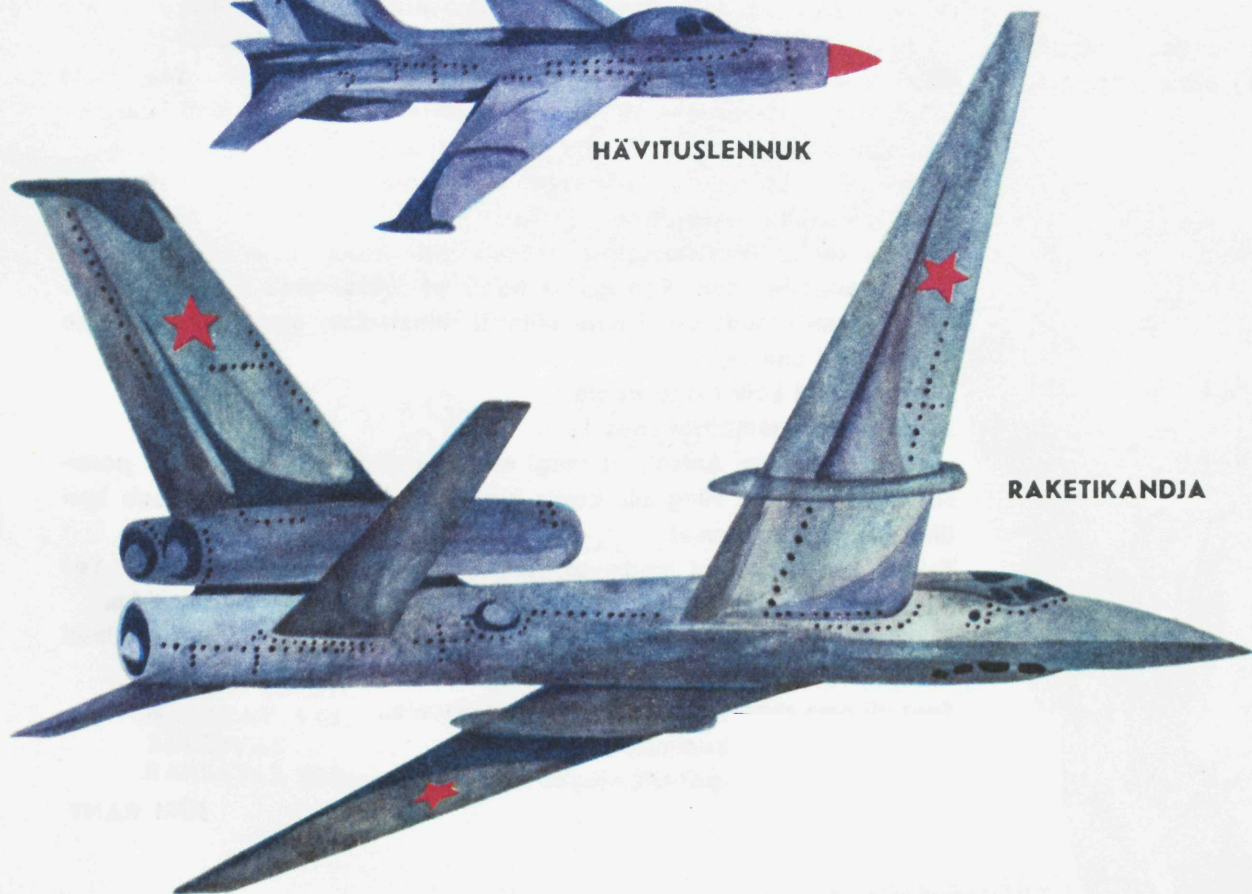
HÄVITUSLENNUK

HÄVITUS- JA POMMITUSLENNUK

HÄVITUSLENNUK

RAKETIKANDJA

ENDEL PRIIDEL

KELLELE ANDA SUUSAD?

Isa ostis suusad, pani neile sidemed peale ja tõrvas ära. Puna-
sed suusad said toredad, tõrv
lõhnas ja otse kutsus suusata-
ma.

Peedu keksis isa ümber ja oli
õnnelik. Temale need suusad ju
ostetud on, kellele muule — nii
arvas Peedu.

Kui isa suuskadele sidemed pea-
le pani, nõudis poiss:

«Tee rufem valmis! Tahan suusa-
tama minna!»

Isa oli suusad tööpoolest Peedu-
le ostnud, aga selline jutt pani
teda mõtlema.

Ta ütles:

«Vaatame veel, kes need endale
saab. Annan suusad sellele, kes
rääkida oskab.»

Peedu rääkimine talle ei meel-
dinud.

Peedu käis isa ümber ringi, aga
ei lausunud ikka midagi niisu-
gust, mis isale meeldinud oleks.
Isa otsustas siis poisi või tüdruku
otsida, kes vähemalt tänadagi
oskab.

Majas oli veel lapsi. Isa võttis
suusad ja läks uksest välja.

Kelle poole minna! Kas Veiko,
Alari või Tõnu! Kes on neist kõi-
ge viisakam! Hetke mõtelnud,
otsustas ta minna...

Aga just siis, kui ta oli otsuse
feinud, kuulis ta oma selja taga
tuttavat häält ütlemas:

«Aitäh, isa, küll sa oled hea, et
mulle suusad töid!»

Isa jäi seisma. See oli viisakalt
öeldud, ütles ja oli Peedu. Isa pidi
jälle oma otsust muutma, sest tuli
välja, et tal endalgi on niisugune
poiss, kes suuskade eest tänada
oskab.

MÄGISAABAS

«Täna ma loen teile mägironijatest,» ütles tähekesujuht Teet, kui koon-
dus lõppema hakkas.

«Ükskord läksid kaks alpinisti mägedesse. Mõlemal olid suured selja-
kotid, teisel koguni tagavara-mäekirves koti küljes. Ronisid mehed üle
kivide ja kaljude, kõndisid üle lumelagendike, kuni kohisev mäestiku-
jõeke neil tee läbi löikas. Mis nüüd peale hakata!»

Siinkohal tegi Teet pausi ja vaatas ootavalt oma kuulajaskonnale.

«Mina oleksin purde ehitanud,» arvas meistermees Jaak. «Üks-kaks, ja
valmis!»

«Purde ehitamiseks ei olnud seal materjali,» ütles Teet.

«Aga siis ma oleksin läbi vee sumanud,» pakkus Jaak nüüd, ja sellele
polnud Teedul põhjust vastu vaielda. Läbi vee olid ka päris mägironi-
jad teisele kaldale jõudnud.

«Teisel kaldal hakkasid alpinistid jalgu kuivatama,» luges Teet ja tegi
jälle pausi.

Nüüd ei kannatanud lapsed sugugi oodata.

«Võtsid ühe saapa ära, kallasid vee välja.»

«Võtsid teise saapa ära, kallasid vee välja.»

«Aga märgade sokkide asemele panid kuivad jalga,» oletasid kõik
kümme kuulajat innukalt.

«Äkki pillas üks alpinist vasema jala saapa jökke,» jätkas Teet. «Saabas
ujus kiiresti allavett ja oli peagi silmist kadunud.»

Sedakorda ei osanud kuulajad enam alpinistideks olla. Kuidas pidi
vaene mees ilma saapata koju saama!

«Kas sõber võttis ta kukile!» küsis pisike Piret.

Teet raputas pead. Mägisel maastikul suudaks ainult Kalevipoeg kaas-
last turjal koju kanda.

«Kas mees läks ise, ühel jalal hüpates!»

Teet raputas pead. Ka see oli mägedes võimatu.

«Mina tean, mina tean, kuidas ta ära pääses!» kuulutas äkki Jaagust
poiss. «Kui sellel teisel mehel juba tagavara-mäekirves seljakoti külge
oli seotud, siis tagavarasaapad olid tal päris kindlasti kotis.»

Üheksa oktoobrilast vaatasid lugupidavalt Jaagu poole. See oleks
tõesti kõige parem lahendus olnud. Ei turjal tassimist, ei ühel jalal ras-
simist. Ja mägimatka poleks vaja pooleli jätta.

«Loe, Teet, loe!» pistis seltskond käratsema. «Kas teisel mehel olid
tagavarasaapad seljakotis!»

«Olid!» vaatas Teet raamatust. «Tõesti olid! Ainult mine sa tea, kas ta
neid kaaslasele andis. Ega igaüks hooli, et sõbral häda käes. Teil oli ju
kah täna nii olnud: poisil mitu pliiaitsit rinnataskus, aga klassikaaslasele
kirjutada ei anna.»

Jälle vaatasid kõik Jaagu poole.

Jaagu kõrvad tõmbusid roosaks.

«Sellele Paemurru Antsule ei saagi anda, ta nürib tina kohe ära,» pomi-
ses Jaak tasakesi. Ning siis kostis juba täiel häälel: «Koolis peab iga-
ühel oma pliiaits olemal!»

Teised teda enam ei kuulanud. Vahepeal oli helisenud koolikell. See
fähendas, et koonduse aeg on läbi. Ja klass tuleb ruttu vabaks teha.

«Matkasaapad — see on ju hoopis teine asi,» porises viimaseks jäänud
Jaak.

Teet oli oma raamatu unustanud õpetajalauale.

See polnudki mägironimise raamat.

«Kuidas kasvatada potililli,» luges Jaak sisekaanelt.

ELLEN NIIT

Rebuotsijad

KURI MEES,
KURI MEES,
VÄIKSEL POISIL
MURI SEES!
TEMA MUUD EI TAHA,
TAHAB AINULT PAHA.
ANNA MEILE
KURJALOHTU,
KASE OTSAST
URVAROHTU!

IRA LEMBER

Pakase laul

KÖNNIB PAKANE,
HALLAST HALL,
LUMI LAULAB
TA TALLA ALL.

SEE ON TÖESTI
NAKATAV VIIS.
AIATEIVAS
RAKSATAB SIIS.

JUBA KAASA
ÜMISEB TUUL,
ÜKSIK VAHTRALEHT
KRÖBISEB PUUL.

SEE ON IKKA
PAKASE MOOD,
JÄISED LAULUD
JA KÜLMAD LOOD.

OLIVIA SAAR

Sumelaulud

ÜKS PUNANE MARI
JA LUMINE PUU,
PIKK SININE VARI,
KÜLMKOLLANE KUU.
ÜKS TILLUKE MARI,
NII PUNANE SEE,
AGA ALL JOOKSEB
KELLEGI KELGUTEE.

*

TUUL TULI TULISE TUHINAGA,
SABA JÄI KINNI AIA TAHA.
SABATA TUUL POLE KELLEGI TUUL,
KÜKITAB, VAESEKE, ÖUNAPUUL.

HARRI JÖGISALU

VÕITEGU

VANAEMA KORJAS KOORT. EI SAATNUD PII-
MA MEIEREISSE, LUBAS VÖID TEHA. ÜTLES, ET
TEMALE MAITSEB KODUNE VÕI PAREMINI KUI
POEST OSTETUD, ON HAPUKOOREST TEHTUD
JA ÕIGET VÕI MAIKU.

«SO-OH. SELLEST KOOREST AITAB JUBA,» PI-
DAS TA ÜHEL PÄEVAL ARU JA TÕI SAHVRIST
VÄLJA KASTI, MILLEL OLI KAAS TIHEDASTI
PEAL JA VÄNT KÜJES.

MIINA TAHTIS AMMU TEADA, MIS NIISUGUSE
KASTIGA TEHAKSE, MILLEL ON VÄNT. ÖMB-
LUSMASINAL ON VÄNT JA ÕUES KÄIAL ON
VÄNT. VÄNDAST AETAKSE RINGI JA ÖMMEL-
DAKSE RIIET VÕI KÄIATAKSE VIKATIT. AGA
MIDA KASTIGA TEHAKSE, MILLEL VÄNT, SEDA
LUBAS VANAEMA KOHE NÄIDATA.

«SEE ON VÕIMASIN,» ÜTLES TA.

KASTI SEES OLID TIIVAD. KUI VÄNDATI, SIIS
HAKKASID TIIVAD RINGI KÄIMA.

VANAEMA SEADIS MASINA KESET TUBA
ÜLES, LOPUTAS HOOLSASTI PUHTAKS JA KAL-
LAS KOOREKIRNU MASINAKASTI TÜHJAKS.
PANI KAANE KÕVASTI PEALE, PUNNI ETTE JA
HAKKAS VÄNDAST RINGI AJAMA. MÜTT-MÜTT-
MÜTT PEKSID TIIVAD KOORT.

«VANAEMA, LUBA MINA AJAN RINGI,» PALUS
MÄRT.

«VÖID AJADA KÜLL, JAAN AJAB KA. SEE VÖ-
TAB PALJU AEGA, KUNI KOOR KOKKU LÄHEB,»
OLI VANAEMA NÕUS. ÜTLES ENDAL MUUDKI
TEHA OLEVAT. «JA ILUSASTI ÜHETASASELT
AJADA. EI TOHI ÜLEARU RUTTU,» HOIATAS TA
VEEL, KUI VÄNDA MÄRDI KÄTTE ANDIS.

MÄRT VÄNTAS. JAAN JA MIINA VAATASID,
KUIDAS TÕÖ KÄIS, KUULASID, KUIDAS MASIN
MÜDISTAS.

«EI TEA, KAS HAKKAB JUBA AITAMA!» KÜSIS
MÄRT KÄTT VAHETADES.

«NII RUTTU!» NAERIS JAAN. «LASE MA AJAN
NÜÜD RINGI.»

JAAN VÖTTIS VÄNDA OMAKORDA PIHKU.
SELLEL MASINAL OLI PALJAS MASINA NIMI,
TÕÖ TULI KÄSITSI TEHA. HAKKMASINA RINGI-
AJAMINE OLI HUVITAVAM, MAHLAPRESSIST
EI MAKSNUD RÄÄKIDAGI. SEAL OLI MIDAGI
NÄHA KA, SIIN PALJAS VÄNDA RINGIAJA-
MINE.

MÜTT-MÜTT-MÜTT, IKKA MÜTT-MÜTT-MÜTT.
SEDA MÄRT MÖTLES, KUI VÄNTAS. JAAN ÜT-
LES OTSE VÄLJA: IGAV VÄRK. AJAST HAKKAS
KAHJU, ÕUES OLEKS NII PALJU ÕIENDAMIST
OLNUD.

MÜTT-MÜTT-MÜTT. ÜHE KÄEGA KÜMME RIN-
GI, SIIS TEISEGA KÜMME — MUIDU VÄSITAS
KÄE ÄRA.

«ÜLEÕUE KARLA PIDI KA MEILE TULEMA,
VÖIB-OLLA OOTABKI JUBA,» ARUTAS JAAN.
MÄRT LÄKS ÕUE VAATAMA. AINULT VÄIKE
MIINA EI RAATSINUD LAHKUDA. TEMA TAH-
TIS KA VÕIMASINAT RINGI AJADA, AGA EI
TEADNUD, KAS JÕUAB. LÕPUKS PALUS JAANILT
LUBA PROOVIDA.

«JÕUAD KÜLL,» ARVAS JAAN.

MIINA MEELEST VÄNT POLNUDKI RASKE.
MÜTT-MÜTT-MÜTT KÄIS ENDISTVIISI.

VÄLJAST KOSTIS HÄÄLI JA JAANIL TULI KANGE
KIIRE ÕUEMINEKUGA. MIINA JÄIGI VÖID TE-
GEMA. SEE OLI PÄRIS VÄIKESE TÜDRUKU TÕÖ:
MITU RINGI PAREMA, SIIS VASAKU KÄEGA JA
JÄLLE UUESTI PAREMAGA.

«EI TEA, MIDA POISID SEAL NII KAUA TEE-
VAD!» MIINA JOOKSIS YUDINAL ÕUE TRE-
PILE.

POISID ISTUSID NAGU KANAD LAUDALAKA
REDELIPULKADEL JA AJASID JUTTU.

«KAS MÄNGITE!» KÜSIS MIINA.

«MÜH-MÜH,» NOOGUTAS MÄRT PEAGA.

«MIS MÄNG SEE ON!»

«ARUTAME,» ÜTLES JAAN ÜHE SÕNA JA VII-
BUTAS JALGU.

MIINA LÄKS TAGASI VÕIMASINA JUURDE.
VANAEMA ÜTLES JU, ET VÄNTA EI TOHI SEIS-
MA JÄTTA.

EI POISTEL OLNUD AEGA TUPPA TULLA. VA-
NAEMA ISE TULI.

«KULLA LAPS, KAS SIND ON PANDUD VÕID
TEGEMA!» IMESTAS TA. «KÜLL NEED POISID
ON VEMBLAD, EI TEA, KÜHU PUGESID, ÕUES
POLNUD NÄHAGI,» SAI VANAEMA PÄRIS PA-
HASEKS.

«LUBASID VARSTI TULLA, AGA NÜÜD EI OLE,»
KEHITAS MIINA ÕLGU.

VANAEMA VAHETAS LAPSE MASINA TAGANT
VÄLJA.

«SU VÕI ON JU VALMIS, KULLAKE! KUULED,
MIS HÄÄLT TEEB!»

MIINA KUULATAS. «PLÄTS, PLÄTS, SOLL-SOLL,»
TEGI MASINAS, KUI VÄNTA LIIGUTATI. KUIDAS
TA SEDA ENNE EI OSANUD TÄHELE PANNA!
VANAEMA VÕTTIS MASINAL KAANE PEALT.

«VALMIS, VALMIS!» KINNITAS TA. TÕI KAUSI
JA PUULUSIKA NING TÕSTIS VÕI KAUSI. ILUS
KOLLANE VÕI OLI, AINULT PIIMAST TULI PUH-
TAKS PESTA. SEDA VANAEMA TEGIGI. MULJUS
VÕID LUSIKAGA — SAKA-SAKA-SAKA, IKKA
UUESTI JA UUESTI. VAHETAS MITU KORDA
VETT JA LÕPUKS TAMPIS VEEL JÄMEDAT SOO-
LA SEKKA.

KÕIK ÄRA VAADANUD, TAHTIS MIINA ÕUE
LIPATA, AGA VANAEMA PIDAS TEDA KINNI.
«ÄRA PRAEGU MINE KUSAGILE. MA ANNAN
SULLE VAEVATASU KA. KÕHT RASKE TÖÖGA
MUIDUGI TÕHJAKS LÄINUD!» LÕIKAS ÜLE
MAALEIVA PIKA-PIKA VIILU JA MÄÄRIS PAK-
SU KORRA VÄRSKET VÕID PEALE, SIIS VALAS

KRUUSI MASINAST VÕETUD VÕIPIIMA ÄÄRENI
TÄIS.

«VÕTA JA SÕÖ. OLID TUBLI LAPSI!»

«KAS ÕUE TOHIB SÕÖMA MINNA!» PALUS
MIINA.

«MINE, MINE, ILM ON ILUS!»

MIINA LÄKS JA ISTUS REDELIPULGALE, SINNA,
KUS POISID ENNIST OLID ARUTANUD. RÜÜPAS
PIIMA PEALT SUUTÄIE, ET MAHA EI LOKSUKS,
JA RONIS PULGA VÕRRA KÕRGEMALE. HAM-
MUSTAS LEIVAKÄARUST SUUTÄIE. KÜLL OLI
MAITSEVI VÕIPIIM OLI KA HEA — NATUKE
HAPU. MIINA EI MÄLETANUD, ET OLEKS NII
HEAD PIIMA JOONUD JA LEIBA SÕÖNUD.
SOOLATERA KRÕPSUS HAMBA ALL, AGA SEE
OLI ROHKEM MAGUS KUI SOOLANE.

JAAN JA MÄRT TULID. VAATASID VILKSTI MII-
NA POOLE. KÜLLAP NÜÜD TULI MEELDE, ET
JÄTSID LAPSE ÜKSINDA.

MIINA EI TEINUD NEIST VÄLJAGI, KIIGUTAS
JALGU, HAUKAS LEIBA JA JÕI PIIMA PEALE.
NINA ALL OLID TAL ILUSAD VALGED VUNT-
SID NAGU KASS INTSUL.

«SÕÖD!» NEELATAS JAAN.

«MÜH-MÜH,» NOOGUTAS MIINA.

«VÄRSKE VÕI!» UUDISTAS MÄRT.

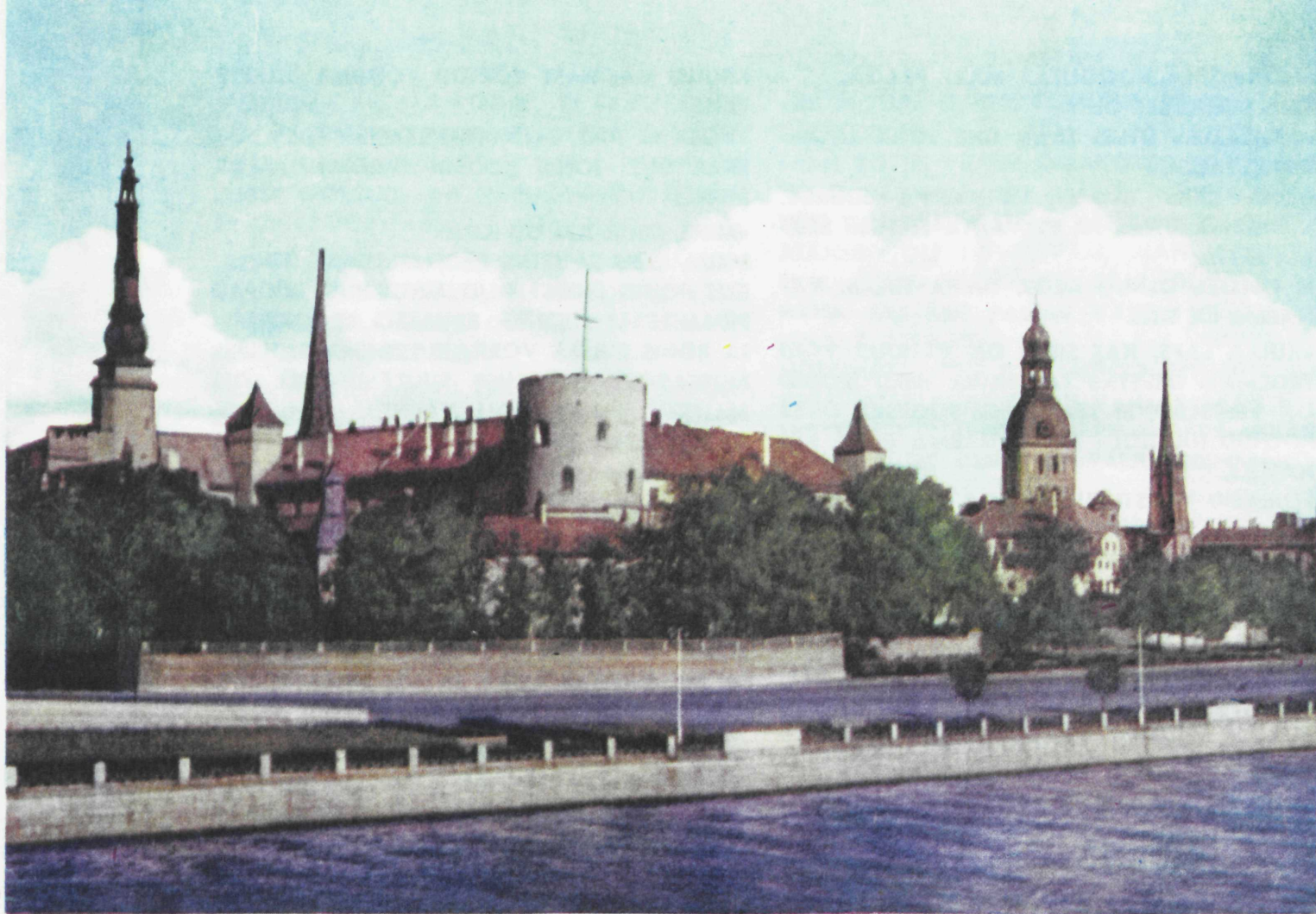
«VÄRSKE VÕI JA PETIPIIM ON KA.» NING MII-
NA UPITAS KRUUSI SUULE.

«KAS TULI HEA VÕI VÄLJA!» TAHTIS JAAN
TEADA.

«VÄGA HEA, SOOLA PANDI SISSE.» JA MIINA
HAMMUSTAS UUE SUUTÄIE NING LASKIS JAL-
GADEL SIBADA.

JAAN JA MÄRT SEISID NATUKE AEGA TREPIL,
AGA TUPPA EI LÄINUD. ARUTASID EDASI.
HULL LUGU KÜLL: PISIKESEL TÕDRUKUL ON
PAKS LEIVAKÄÄR JA KÕHUKAS PIIMAKRUUS,
SUURTEL POISTEL MITTE MIDAGI.

LÄTI NSV

Läti NSV pealinn Riia asub Daugava jõe kaldal. See on iidne linn, üks Nõukogudemaa vanemaid linnu.

Aga ega siin ainult linna iidsust imetledes elata. Siin tehakse tublisti tööd. Kõikjal meie suurel kodumaal tuntakse Riias valmistatud raadiokuuldepunkte,

radioolasid, telefoniaparate ja transistorraadioid. Paljudes meie maa linnades sõidavad Riiaist tulnud trammid ja elektrirongid. Paljudel meie maa jõgedel ujuvad Lätist pärit pargased ja püksiid. Läti tööpingid, kangad, mööbel ja jalatsid on kõikjal nõutud.

Lätimaa turbast saavad soojust elumajad, turvas paneb käima elektrijaamad, tehased ja vabrikud.

Balti meri annab väärtuslikku toidulisa — mitut sorti kala. Seda jätkub laevaga püüda ja jätkub ka poistel õngit seda...

SEEKORD OLI MEIE POSTIPAUNAS PALJU KIRJU LÕUNA-EESTIST, KARULA KANDIST, TÄPSEMINI LÜLLEMÄE 8-KLASSILISEST KOOLIST. SELLE KOOLI IV KLASSI ÕPILASTE KIRJATÖÖD ME POSTIPAUNAST VÄLJA VALISIMEGI NING ANNAME NÜÜD TEILE LUGEDA.

VAAT KUS LUGU

Varblaseema Virr-Vurr oli koos oma tütre Virr-Virriga ja poja Vurr-Vurriga katusele lennanud. Nad rääkisid omavahel: «Kõht on tühi. Oleks või ükski kärbes lennanud, aga ei! Oh! Oi-oi, oi-oi!»

Äkki hüüdis Virr-Virr: «Ema, ma näen midagi!»

Ta hakkas oksal hüplema ning oleks pea-aegu maha kukkunud. Ema küsis ärritatult: «Tsät-tsät-tsät-tsät! Ku-ku-ku-kust!»

Vurr-Vurr oli aga juba ära lennanud. Virr-Virr ja varblaseema vuhisesid vaatama, kuhu kadus nende ninatark Vurr-Vurr. Ja mis nad nägid! — Seal all oli saiamägi! Vurr-Vurr vehkis saia taguda nii, et oli unustanud ema ja õe kutsumise hoopiski. Selle eest sai ta vägeva müksu otse kuklasse ja siis asus kogu pere maiustama.

Aga varsti oli terve parv varblasi kohal ja oh seda säutsumist! Ei tea, kes neile küll sõna viis!

Kui Ants klassi tuli, ütlesid teised poisid: «Kas sul häbi ei ole saia varblastele pilduda!»

«Ants sööda ulukeid,» naeris keegi.

Ants aga lõi käega, krimpsutas nina ja ütles: «Kah mul asi — viis kopikat sai!»

Vahetunnis kuulsime, kuidas õpetaja Antsule selgitas, kui palju inimesi peab vaeva nägema, et saada sääraseid saiu. Klassis ei lausunud õpetaja saia sõnagi, kuigi meie lootsime, et Ants saab «vihelda». Tahvlile aga ilmus kirjandi pealkiri: «Vaata kus lugu.» Kui me siis ümmarguste silmadega hakkasime tahvlit puskima, lisas õpetaja pealkirjale juurde: «Ehk saiamägi kooli õues.» Nüüd oli asi selge. Viktor, kes kirjandeid ei sallinud, ütles: «Säh sulle viiekopikalist lugu!»

LIIA SAAR

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

EI TOHI KAKELDA!

Meie kodumajandi linnufarm on Puusmetsas. Kevadel toodi sinna kanatibusid ja kalkuneid. Paari kuu möödudes võttis isa mind linnufarmi kaasa. Kalkunid olid juba suureks kasvanud ja ajasid sabad nagu lehvikud toredalt laiali. Kanad paistsid kalkunite kõrval hästi väikestena. Linnutalitaja käis nende seas ja jagas toitu. Vahel jäi värv natuke irtakile ja valge kannusjalg lipsas kalkunitele külla. Vaat siis sai alles nalja! Väikest kukke kartsid suured kalkunid väga. Kui nad omavahel kaklema juhtusid, astus kukk nagu peremees kindlasti vahele. Kohe kadusid kaklejad teiste hulka, aga sabasid ajasid nad küll veel vihaseks laiali.

AIVAR TSIMMER

VÕÖRASEMA

Kevadel pani ema kanale neli hanemuna alla ja kana hakkas hauduma. Läks mööda mitu pikka nädalat, enne kui munadest väikesed hanepojad koorusid — tillukesed, hästi pehmed ja ilusad. Kanal oli nendega tegemist, sest nad ei saanud tema kutsumisest aru ja jooksid muudkui sinna, kuhu ise tahtsid.

KUI HEA

Mina, ille, olen juba 10-aastane. Ometi kaotati mind ära või õigemini kaotasin iseenda.

Isa saab selle jutu peale veel praegugi pahaseks ja ütleb, et kaotamisest polevat siin juttugi. Ma olevat hoopis ise ära kadunud. Minu arvates on see ju ükskõik. Olgu siis, kuidas on, aga see lugu juhtus Tallinnas.

Oli suur pidupäev ja minu esimene suur esinemine tantsupeol. Olime kõik rongkäigus ja marssisime laululava poole. Oli kohutavalt kuum päev. Kui olime rongkäigu lõpetanud ja söönud, siis kavatsesime mere äärde minna. Osa rühmi polnud marssi lõpetanud ning me pidime ootama rahva seas, et rongkäigust läbi pääseda. Vaatasime marssijaid nii suure hoolega, et unustasin end täiesti ära. Kes pole niisugusel suurel peol olnud, see ei saa aru, miks ma sinna vaatama jäin. Kui tore see kõik oli! Aga järsku vaatasin ringi ega näinud enam ühtki tuttavat. Hakkasin otsima ja siis tuli veel see nuff... Ukraina tüdrukud nägid mind ja hakkasid minuga rääkima. Aga ma ei saanud ju midagi aru. Ometi sellest sain aru, et nad tahtsid teada, kas ma olen süüa saanud. Vastasin eesti keeles: «Olen.» Nemad aga arvasid, et ma ikka ei saanud aru, ja ütlesid: «Mamm, mamm, amps, amps.»

Need naljakad sõnad kuivasid mu pisarad, ma noogutasin. Siis viisid nad mind bussi juurde, mis sõitis tantsuväljakule.

«On hea, kui su ümber on sõbrad,» ütles ema, kui ma talle sellest kodus jutustasin.

ILLE LEETUS

Kui haned kasvasid suuremaks, oli kana nendega päris hädas. Kasulapsed läksid vette! Kujutage ette — vette! Küll jooksid kana ümber tiigi ja kutsus neid, kuid lapsed ei teinud sellest väljagi. Läksid vahel hoopis vee alla.

Haned kasvasid kiiresti ja varsti ei saanud kana neid enam tiiva alla võtta.

MARJE JÄRVE

HOLGER PUKK

TASKURAADIO JA REISIKELL

Väike taskuraadio seisis aknalaua ja vaatas õue. Puud olid raagus ja ootasid talve. Akna all kollendas suur kuhi sügislehti. Aga päike oli veel soe ja aken avatud.

Seal kuulis taskuraadio, et keegi hüüab haledasti appi. See oli niisugune isemoodi hääl, mida ainult taskuraadio oskas tähele panna.

Taskuraadiol oli hea süda. Ta otsustas hädasolijale appi tõtata. Pikkamööda nihutas ta enda aknalaua äärelle ja hüppas alla lehehunnikusse.

Andis enne sabistada, kuni ta lehtede seest välja pääses ja kõva maad jalge all tundis. Siis hakkas ta nobedasti hääle suunas minema. Läks üle õue, läbi aia ja jõudis kuuri taha kraavikaldale. Appihüüd muutus ikka tugevaks. Siin kuskil pidi see hädaline olema. Ja oligi. Pöösaste vahelt paistis läikiv metallist kastike. Kastikesel oli tilluke sang küljes. Taskuraadio pistis oma antenni sangast läbi ja tõmbas. Ta pidi mitu korda kõigest jõust tõmbama. Alles siis sai ta hädalise okste vahelt välja.

See oli kell! Neljakandiline kell. Klaasi tagant vaatasid vastu numbrid ja nikerdatud osutid. Sang aga seisis kella katusel. Kindlasti selleks, et kella saaks käeotsas kanda.

«Kõrgeauline võõras!» ütles iseäralik kell. «Lubage teid südamest tänada! Teie tegu räägib teie õilsusest!»

«Ah, pole tänu väärt!» kostis taskuraadio. Pöösast päästetu tegi kerge kummarduse ja lisas väarikalt:

«Lubage tutvustada: mina olen repetiiriga reisikell! Üleeile sain täpisepealt sada aastat vanaks!»

«Mis see repetiir peaks olema?» imestas taskuraadio.

«Üks silmapilk! See saab teile sedamaid selgeks!»

Kohe hakkas isemoodi kella sisemusest kostma tlin-tin, tin-tin, tlin-tin... Nagu oleks keegi seal ksülofoni mänginud. Nendest tlin-tinidest sai kokku kena viisike.

«Aa! Selge!» ütles taskuraadio. «Kas sa mõnda teist viisi ka oskad?»

«Ei! Milleks?» imestas kell. «Minu aulik peremees ärkas alati rõõmsa meelega sellesama armsa viisikese peale!»

«Siis sa oled lihtsalt äratuskell!» nentis taskuraadio.

«Mu kõrgeauline heategijal» hüüdis imelik kell. «Kuidas te võite mind nõnda alandada! Mind on kellasest imeväärsest teinud. Ma ei karda põrutamist, mu kest ei lase tolmu läbi... Ma olen reisikell! Kui postitöid auklikul maanteel pöörab, siis ei sünni mulle kõige-vähematki halba!»

Taskuraadio ei osanud sellest midagi erilist arvata. Ka tema ei kartnud kerget põrutamist. Ta küsis:

«Kuidas sa siia põösasse sattusid?»

«Kaua-kaua ootasid ma ühes kenas kirstus, millal jälle saan reisima minna. Aga täna võttis üks nurjatu noormees mu kirstust välja ning viskas siia, kust te mu nii armastusväärsest välja aitasite!» seletas kell ja lisas kohe: «Kas ma tohin teada saada, kes te olete, õilis tundmatu?»

Väike taskuraadio rääkis raadiolainetest, mida mööda laul ja kõne kauge maa taha kanduvad. Rääkis oma antennist, mis need lained kinni püüab... Aga reisikell ei saanud millestki aru. Ainult see pani teda väga imestama, et taskuraadio ei oska oma peremeest õigel ajal üles äratada.

Selle jutujamamise lõpuks ütles reisikell taskuraadiotele:

«Ega teine meister pruugigi teise tööd tunda. Peaasi, kui mõlemad oma ametiga hakkama saavad. Teie heategu näitab, et te olete üks üllameelne riist, ja see on kõige tähtsam! Nüüd on mul teile veel üks alandlik palve: aidake mul jälle reisima minna! See on alati mu suurim soov ja igatsus olnud!»

Väike taskuraadio ei saanud sellest soovist hästi aru, sest temale tulid kõik maailma uudised koju kätte. Aga kui reisikell nõnda väga reisida igatses, tuli tema palvele vastu tulla. Väike taskuraadio kuulatas teraselt ja hüüdis siis: «Lähme!»

(Järgneb.)

TORINO on linn Itaalias, kus asub suur autotehas «Fiat» ning seepärast elab Torinos väga palju töölisi — autoehitajaid. Töölise lapsi te nendel fotodel näetegi. Olemisel pildil on tabatud hetk, kus küllaline Nõukogudemaalt annab itaalia lastele üle kingitusi. Alumisel fotol on näha nurgake lasteaia mänguväljakult.

Pildistanud KALJU JAAGURA

Vene kirjanik
GENNADI SNEGIRJOV

Kaamelivillane kinnas

Emal kodus mulle sooje lambavillaseid labakindaid. Oks kinnas oli juba valmis, teise sai ema aga ainult poole peale kududa, rohkem ei olnud lõnga. Väljas on külm, hoov on lund täis ja ilma kinnasteta ei lasta mind välja. Kardavad, et külmetan käed ära. Istun akna all, vaatan, kuidas tihased kase otsas hüplevad ja riidlevad: arvatavasti ei oska mõnd tõuku omavahel jagada.

Emal ütles:

«Oota homseni, hommikul lähen tädi Daša juurde, küsin lõnga.»
Mis tal viga rääkida — oota homseni! Tahaksin nii väga juba täna õue minna! Õue tuleb onu Fedja, ka ilma kinnasteta, aga mind ei lasta. Onu Fedja tuleb tuppa, raputab vildid lumest puhtaks ja ütleb:
«Maria Ivanovna, kaamelitega toodi puid, häid kasepuid, kas te ei soovil!»

Emal paneb riidesse ja läheb puid vaatama, mina aga seisan endiselt akna juures: tahan näha, kuidas kaamelid puukoormatega õue sõidavad. Üks koorem puid laaditaksegi maha, kaamel tuuakse õue ja seotakse aia külge. Suur ja karvane. Kükurud suured nagu mäffad soos, kalduvad natuke viltu. Kaameli nina ja kõrvad on härmast, ta liigutab mokki, tahab vist sülitada.

Vaatan kaameli ja ise mõtlen: «Emal ei jätkunud villast lõnga kinda lõpetaamiseks, hea oleks veidi kaamelilt villa lõigata, ainult natukene, nii et tal külm ei hakkaks.»

Ruttu panen palitu selga, vildid jalga. Kükurid leian kummutisahtlist. Lähen kaameli juurde, silitan ta külge. Kaamel ei tee minust väljagi, ainult veidi kõõritab, ja jätkab mälumist. Ronin aisa peale, sealt kaameli selga ja istun kükurude vahele.

Kaamel keerab pead ja vaatab, kes ta seljas ukerdab, minul aga hakkab hirm: äkki sülitab või viskab seljast maha. Kõrge ikkagi! Võtan kükurid ja hakkan esimest kükuru pügama: mitte üleni paljaks, vaid kükuru tipust, sealt, kus vill kõige tihedam.

Villa saab terve taskutäis. Siis hakkab teistki kükuru pügama, et nad ühesugused välja näeksid. Kaamel keerab pea tagasi, venitab kaela pikaks ja nuusutab mu vilti.

Mul on kõhe tunne, mõtlen, et äkki hammustab jala otsast ära. Tema aga hoopis lakub mu vilti ja hakkab siis jälle mäsuma.

Tasandan ka teise kükuru, laskun maha ja jooksen majja. Lõikan kannika leiba, riputan soola peale ja viin kaamelile — selle eest, et ta mulle villa andis. Kaamel lakub algul soola, siis sööb ka leiva ära.

Juba tuleb ema. Puud on maha laaditud, «minu kaamel» seotakse lahti ja puuedajad sõidavad ära.

Emal hakkab minuga riidlema:

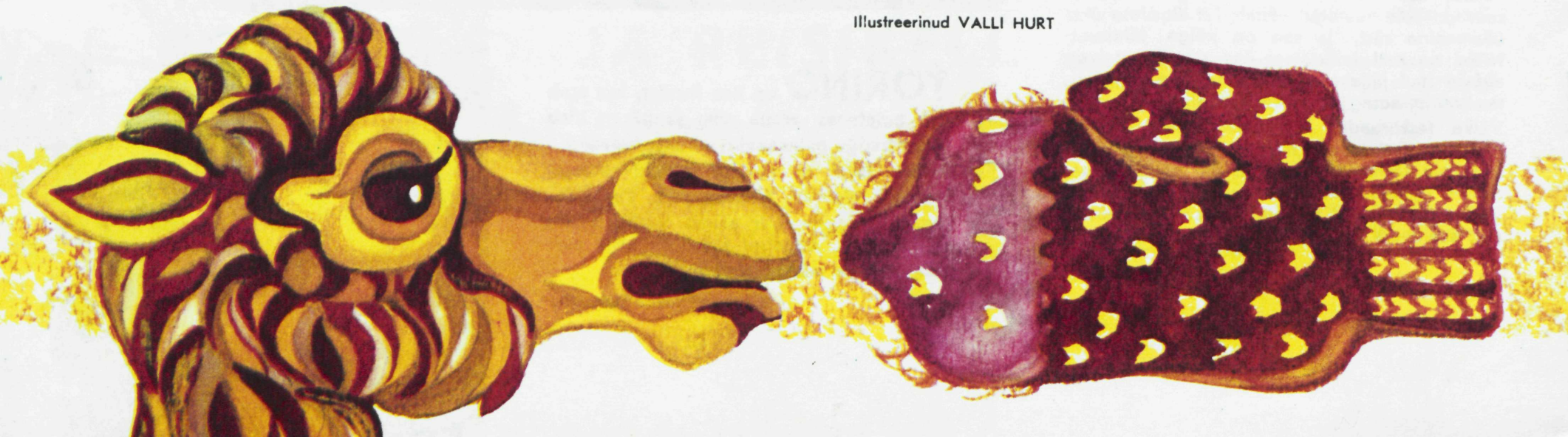
«Mis sa ometi teed! Külmetad enda ära ilma mütsita.»

Olin tõepoolest unustanud mütsi pähe panna. Võtsin taskust villa välja ja näitasin emale. Villa oli terve hunnik, see oli peaaegu nagu lambavill, ainult ruuge.

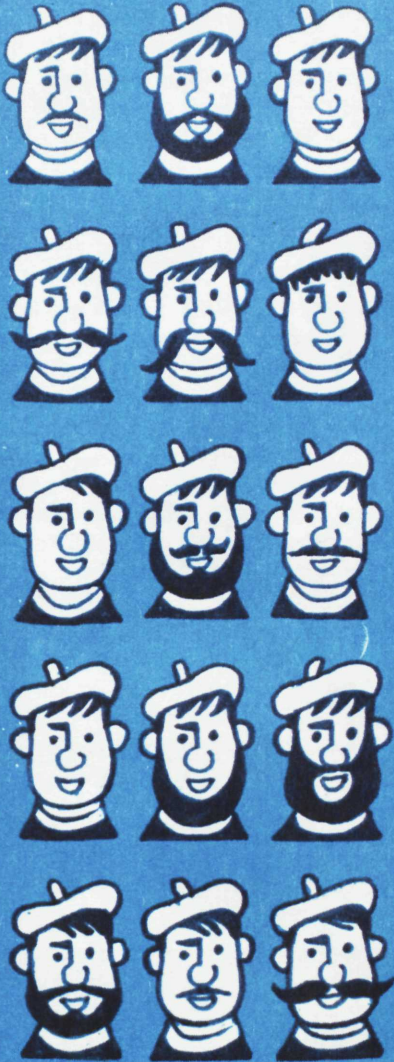
Emal imestas väga, kui kuulis, et villa andis mulle kaamel. Emal ketras villast lõnga. Oli terve kera. Sai kindal valmis ja jäi järelegi veel. Nüüd käin õues uute kinnastega. Vasaku käe kinnas on tavaline, parema käe kinnas aga poolestaadik kaamelikarvadest. Kui seda vaatan, tuleb mulle «minu kaamel» meelde.

Tõlkinud DOLLY PUIDAK

Illustreerinud VALLI HURT

**MISSUGUSED MEHED
ON SARNASEDI**

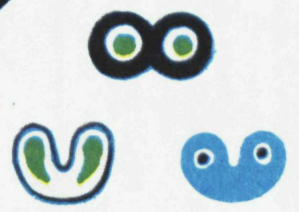
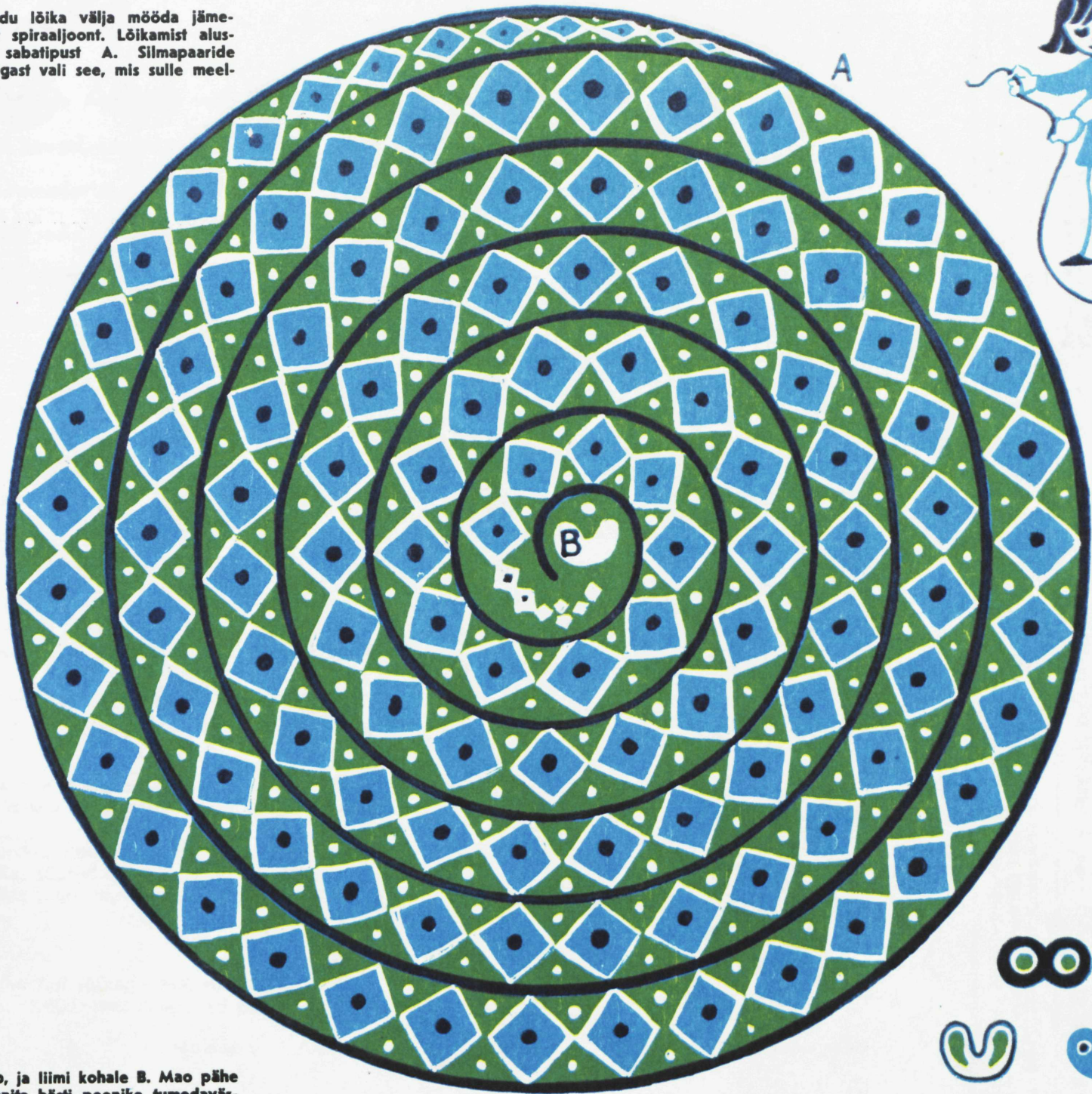

SEDA SINIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÕBLEHT

MÕISTATUS

Lapsed klassis istuvad, tema käib ja käib seal. Lastel numbrid vihikus — temal näo peal.

Madu lõika välja mööda jämedat spiraaljoont. Lõikamist alusta sabatipust A. Silmapaaride hulgast vali see, mis sulle meeldib, ja liimi kohale B. Mao pähe kinnita hästi peenike tumedavärviline niit, ja mäng maoga võib alata.

LINNUD
JA
LOOMAD

A

G

S

L

-

I

J

R

H

Arva ära! on Eesti esimene ja ainus lasteajakiri, mis on mõeldud 5-12-aastastele lugejatele.

ARVA ÄRA!

Talvel ei paista põhjas Päikest. Päeval ja öösel on öö.
 Tütarlaps Elmi ütles põder Laiale:
 «Mul on külm. Kutsu, palun, Päike.»
 Põder tuli tšummist välja ja hüüdis: «Päike!» Aga Päike vaikis. «Päike, kus sa oled?»
 Lõpuks Päike kuulis ja vastas: «Ma olen kaugel, kaugel.»
 «Miks sa ei paista?»
 «Külm sai minust võitu. Oota kevadeni, kevadeni.»
 «Elmil on külm, ta külmetab.»
 «Mine puude juurde. Nemad aitavad, aitavad.»
 «Aga kus puud on?»
 Kuid Päike ei vastanud. Kus siis puud on? Ümberringi on ainult lumi ja lumi. Suvel ju kasvasid siin puud. Kuhu nad on nüüd ennast peitnud?
 Laia hakkas esimeste jalgadega lund kraapima. Kraapis, kraapis ja nägi korraga väikest-väikest puud.
 «Tere, Kõige Väiksem Puu,» rõõmustas Laia. «Vaata, kuhu sa oled peitu pugunud.»
 «Tere,» vastas Kõige Väiksem Puu. «Ma magan lumeteki all ja mul on siin soe. Kes sina oled?»
 «Mina olen põder.»
 «Põder, põder, põder,» hakkasid sabisema oksad.
 «Külm sai Päikesest võitu ja ta ei soojenda.»
 «Saan aru,» ütles Kõige Väiksem Puu. «Sa tulid mu oksa murdma.»
 «Murdma, murdma, murdma,» hakkasid vihaselt krabisema oksad.
 «Ei, ei,» vastas põder. «Ma unustasin ütlemata, et mul on sõbratar. Tema nimi on Elmi.»
 «Elmi, Elmi, Elmi,» hakkasid kriuksuma oksad.
 «Tal on külm.»
 «Oleksid sa kohe nii öelnud,» vastas Kõige Väiksem Puu. «Palun, nüüd võid sa võtta oksa.»
 Põder ruttas Elmi juurde, aga pea kohal on tal oks nagu sarv. Põder piilub külma oksa poole ega saa millestki aru. Ta jääb seisma ja jookseb tagasi. Uuesti kohtab ta Kõige Väiksemat Puud.
 «Ma ei taha oksa. Ta on külm.»
 «Sa eksid,» vastab Kõige Väiksem Puu. «Ta ei ole külm. Kui sa oksa süütad, sünnib väike kollane lõke. Ja see soojendab nagu Päike. Kõik puud muutuvad päikeseks, kui nad põlevad.»
 «Aitäh,» ütleb Laia ja jookseb Elmi juurde. Pea kohal on tal oks nagu sarv. Põder jookseb ja kordab omaette: «Kui süütad oksa, sünnib väike kollane lõke ja see soojendab nagu Päike. Kõik puud muutuvad päikeseks, kui nad põlevad.»
 Elmi näeb oksa ja ütleb:
 «Ma ei taha oksa. Ta on külm.»
 «Sa eksid,» vastab Laia. «Ta ei ole külm. Kui süütad oksa, sünnib väike kollane lõke ja see soojendab nagu Päike. Kõik puud muutuvad päikeseks, kui nad põlevad.»

Tõlkinud ELLE TURKINA

KOMI KIRJANIK
 TOFIK AGAJEV

Päikesepuu

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 2 — 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kofkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Huri, vanemkorrektor E. Orgmeits.

Laduda antud 1. XI 1972. Trükkida antud 29. I 1973. Trükkiaar 70 000. Paber 90×60/8. Trükipooginaid 2. Arvestuspooginaid 2,88. MB-01337. Tellimise nr. 3106. EKP Keskkomitee Kirjastuse Trükikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Esikaanel EDGAR VALTERI
 joonistus «Lumesõda».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Союза Пioneрской организации Эстонской ССР «Тäheke» («звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Tallinn-200 007, Пярну маantee. Адрес редакции: ЭССР, Tallinn-200 101, бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 3106. Тираж 70 000.

Tere jälle!

Kui ma teile esimest korda kirjutasin, oli novembrikuu. Nüüd on detsember. «Ei, veebruar!» ütlete teie. Jah, veebruar tõepoolest. Aga detsembrikuu kirja trükkimine ja pildi juurde tegemine võtab nõnda palju aega. Nii te siis saategi minu detsembrikuu kirja alles veebruaris lugeda. Ja seepärast ma ei saagi veel öelda, kes mulle toredama kirja kirjutab. Sest on siiski detsember ja jaanuarinumber alles trükkimisel. Aga järgmine kord juba loodan teile öelda, kes mu esimesele kirjale kõige toredamad vastused saatsid ja tänu-täheks koerapildid saavad.

Minu esimese luuletuse kohta ütles õpetaja nii:

**ÄRA SELLEST, KULLA KRÄSSU, VEEL ÄRA LANGE,
AGA SINU ESIMENE LUULETUS ON HIRMUS KOLE KANGE!**

Natuke langesin küll. Mitu päeva ei võtnud pliiatsit kätte. Isegi ei mõelnud luuletamise peale. Kuid siis ühel päeval, oh ime!, leidsin ma ennast jälle luuletamas. See oli just pärast seda, kui... Noh, aga sellest ma kirjutasin ju luuletuse.

**ANTSULE, PEETRILE
ASTUS
TÄDI TRIIN TÄNAVAL
VASTU.**

**TÄDI ASTUS, HINGELDAS,
SEISMA JÄI.**

**KÄED TAL OLID RASKEID
KOTTE TÄIS.**

**ANTS VÕTTIS KOTI JA
PEETER VÕTTIS KOTI SIIS.**

**KUMBKI POISS ÜHE
KOTI TÄDI KOJU VIIS.**

**MINAGI OTSUSTASIN OMA JÕU
ÜHISESSE ÜRITUSSE ANDA. —**

**KORDAMÖÖDA MÕLEMAL KOTIOTSA
AITASIN MA SÜDILT KANDA.**

**TÄNUSÕNU ÖELDES TÄDI SILMI
ÄKKI PISARAIKIDKI VALGUS.**

**PÄRAST ANTS JA PEETER PINGIL
RÕÕMSALT KÕIGUTASID JALGU.**

**NÕNDAMOODI KÕIGUTADA JALGU
OLEKSIN TAHTNUD MINA KA.**

**AGA MIS SEAL TEHA! — KOERAD JALGU
KÕIGUTADA KUIDAGI EI SAA...**

Nüüd ma palun, et teie kirjutaksite mulle, kuidas teie vanemaid inimesi abistanud olete. Tublimatele, nagu ikka, jagan koerapilte.
Urr-auh!
Kõike head!

Krässu